

Závěrečná zpráva Akreditační komise o hodnocení doktorských studijních programů Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové

červen 2012

Akreditační komise (dále jen AK) rozhodla na svém zasedání ve dnech 13.-15. září 2010, že bude v souladu s § 84 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), provedeno hodnocení doktorských studijních programů.

Pedagogická fakulta UHK byla v době, kdy byla vyzvána k vypracování sebehodnotící zprávy, nositelkou tří oborů doktorského studia, Informační a komunikační technologie ve vzdělávání, Teorie vzdělávání ve fyzice a Teorie vyučování technických předmětů, vše v programu Specializace v pedagogice. Protože první dva zmíněné obory prošly hodnocením v r. 2010 (v rámci celostátního hodnocení DSP z oblasti oborových didaktik přírodních věd), PdF UHK zpracovala sebehodnotící zprávu pouze pro obor Teorie vyučování technických předmětů. Tento obor byl na základě rozhodnutí PdF UHK ukončen v r. 2010/2011 (ukončení studia posledních dvou studentů)

Hodnocení realizovaných doktorských studijních oborů bylo provedeno na základě zpráv o předchozích hodnoceních, žádostí o prodloužení akreditace, a na základě poznatků získaných při hodnotící návštěvě, která se uskutečnila 18. května 2012. Tato návštěva byla spojena rovněž s vyjasněním okolností žádosti o nestrukturované studium učitelství. Hodnocení obhájených doktorských prací z oborů Informační a komunikační technologie ve vzdělávání, a Teorie vzdělávání ve fyzice se zúčastnili prof. RNDr. Jan Bednář, CSc., prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc., prof. PhDr. Vladimíra Spilková, CSc. a prof. PaedDr. Iva Stuchlíková, CSc.

DSP	Obor	délka studia	Aktuální počet studentů	Platnost akreditace
Specializace v pedagogice	Teorie vzdělávání ve fyzice	3	33	31. 10. 2016
Specializace v pedagogice	Informační a komunikační technologie ve vzdělávání	3	34	31. 12. 2015

Studijní obor **Teorie vzdělávání ve fyzice** byl akreditován jako společný obor konsorcia tří fakult FPE ZČU, PdF OU a PdF UHK v r. 2004. Při žádosti o prodloužení akreditace se PdF UHK a ZČU rozhodly podat žádost samostatně, PdF OU se rozhodla obor ukončit a požádala pouze o akreditaci na dostudování.

Na UHK podala podle transformační smlouvy (Katedra fyziky byla převedena na Přírodovědeckou fakultu UHK) na konci roku 2011 žádost o prodloužení akreditace Pedagogická fakulta UHK, která ve studijním oboru zajišťuje pedagogicko-psychologickou část a v rámci UHK je garantem oborových didaktik.

V lednu r. 2011 byla na základě této žádosti prodloužena platnost akreditace o 4 roky, AK však zároveň upozornila, že problémem zůstává věková struktura personálního zabezpečení (mladší pracovníci nejsou orientováni na teorii vzdělávání).

Při hodnocení v r. 2010 AK ocenila směřování školícího pracoviště v Hradci Králové, které nejvíce odpovídalo názvu studijního oboru, a vliv na oborově didaktické myšlení v národním kontextu, upozornila však na slabou provázanost oborové a pedagogicko-psychologické části studia a na to, že některé práce neodpovídají struktuře vědeckého sdělení, nepřinášejí původní výsledky a mají spíše povahu akčního výzkumu, nebo vývojové činnosti.

Podle zprávy vedení PdF UHK došlo při přípravě na reakreditaci k doplnění akademických pracovníků, k posílení provázanosti pedagogicko-psychologické a oborové části studia a k posílení mechanismů podporujících kvalitu (vyšší motivace školitelů na řádném a včasném ukončování studia jejich studentů, důraz na kvalitu posudků).

Při hodnocení 4 obhájených disertačních prací z let 2009 až 2011 se však nastoupený trend projevil v nedostatečné míře. V polovině prací přetrvávají nedostatky ve struktuře prací (vágní formulace cíle, malý rozsah empirického výzkumu, povrchní závěry, nedostatečná práce s aktuální zahraniční didaktickou literaturou), stejně tak zhruba polovina zpracovaných posudků je pouze deskriptivní povahy, nevystihuje nedostatky a přínosy práce, hodnocení je povrchní a nepřispívá tak vyšším nárokům na kvalitu budoucích prací.

Je třeba, aby Oborová rada více dbala na metodologickou kvalitu disertačních projektů a aktivně zasahovala tam, kde přetrvávají problémy pojmenované už v r. 2010. Cestou může být i posílení mobility tak, aby studenti získávali mezinárodní rozhled v oboru.

Studijní obor **Informační a komunikační technologie ve vzdělávání** byl akreditován konsorciu 4 fakult v r. 2007. I tento obor byl hodnocen v rámci celostátního hodnocení DSP z oblasti oborových didaktik přírodních věd v r. 2010. Při tehdejší hodnocení byla zdůrazněna nutnost posílení metodologické přípravy studentů, většího napojení na profilující tematické okruhy na jednotlivých pracovištích a většího zapojení do mezinárodní spolupráce. Rovněž bylo pracovištěm doporučeno věnovat větší pozornost volbě adekvátních disertabilních témat a metodologické kvalitě řešených projektů.

Závěry tohoto hodnocení byly opakovaně projednávány v celém konsorciu a po konzultacích dalšího postupu konsorcium znovu předložilo společný program k reakreditaci s tím, že v dalším akreditačním období už budou žadatelé zvažovat pouze samostatné podání žádosti o reakreditaci.

Pro pracoviště PdF UHK byl obor reakreditován na 4 roky v listopadu 2011. Obor je realizován ve spolupráci PdF, PŘF a FIM, odborné zaměření úzce souvisí s řešeným projektem GAČR, TAČR a ESF (zacíleným výlučně na inovace tohoto studia). Personální zajištění je dobré, počet přijímaných studentů byl snížen a zároveň se zvedla výběrovost v přijímání uchazečů (jen zhruba čtvrtina v r. 2010/2011). V době reakreditační žádosti studovalo 34 studentů, 12 z nich u jednoho školitele, u ostatních školitelů obvykle 2 až 4 studenti). V r. 2010/2011 byly obhájeny první dvě disertační práce, jejich kvalita je střední až nižší. Posudky obsahují minimum analytického hodnocení spisu. Problémy konstatované v r. 2010 dosud přetrvávají a Oborová rada by jim měla i nadále věnovat zvýšenou pozornost.

Závěry

AK po zhodnocení předložených obhájených prací konstatovala, že problémy v kvalitě disertačních prací na PdF UHK dosud přetrvávají a i když PdF ve spolupráci s ostatními fakultami UHK podnikla určité kroky ke zvýšení kvality studia, dosud se jejich důsledky neprojevují. Důležité je přistoupit k průběžné kontrole kvality studia a zejména publikačních výstupů doktorandů i na oboru Teorie vzdělávání ve fyzice a zlepšit práci oponentů prací tak, aby posudky byly pro Oborovou radu vodítkem pro další opatření ke zvyšování kvality studia.

Doporučení

1. Zavést průběžné hodnocení řešených disertačních témat i u oboru teorie Vzdělávání ve fyzice a do těchto hodnocení na obou oborech více zapojit vyučující garantující metodologii pedagogicko-psychologického výzkumu.
2. Akademické pracovníky podílející se na pedagogicko-psychologické části přípravy, případně externí špičkové odborníky v oblasti pedagogicko-psychologického výzkumu více zapojit i do oponování prací a do komisí obhajob, zejména u prací obsahujících empirický pedagogický výzkum.
3. Věnovat větší pozornost výběru oponentů, volit špičkové specialisty, kteří svým hodnocením pomohou Oborové radě pojmenovat slabá místa disertačních prací.
4. Posilovat možnosti podpory zahraničních mobilit studentů DSP.

Kontrola plnění závěrů

AK žádá předložit zprávu o naplňování uvedených doporučení k 31. 12. 2013.